

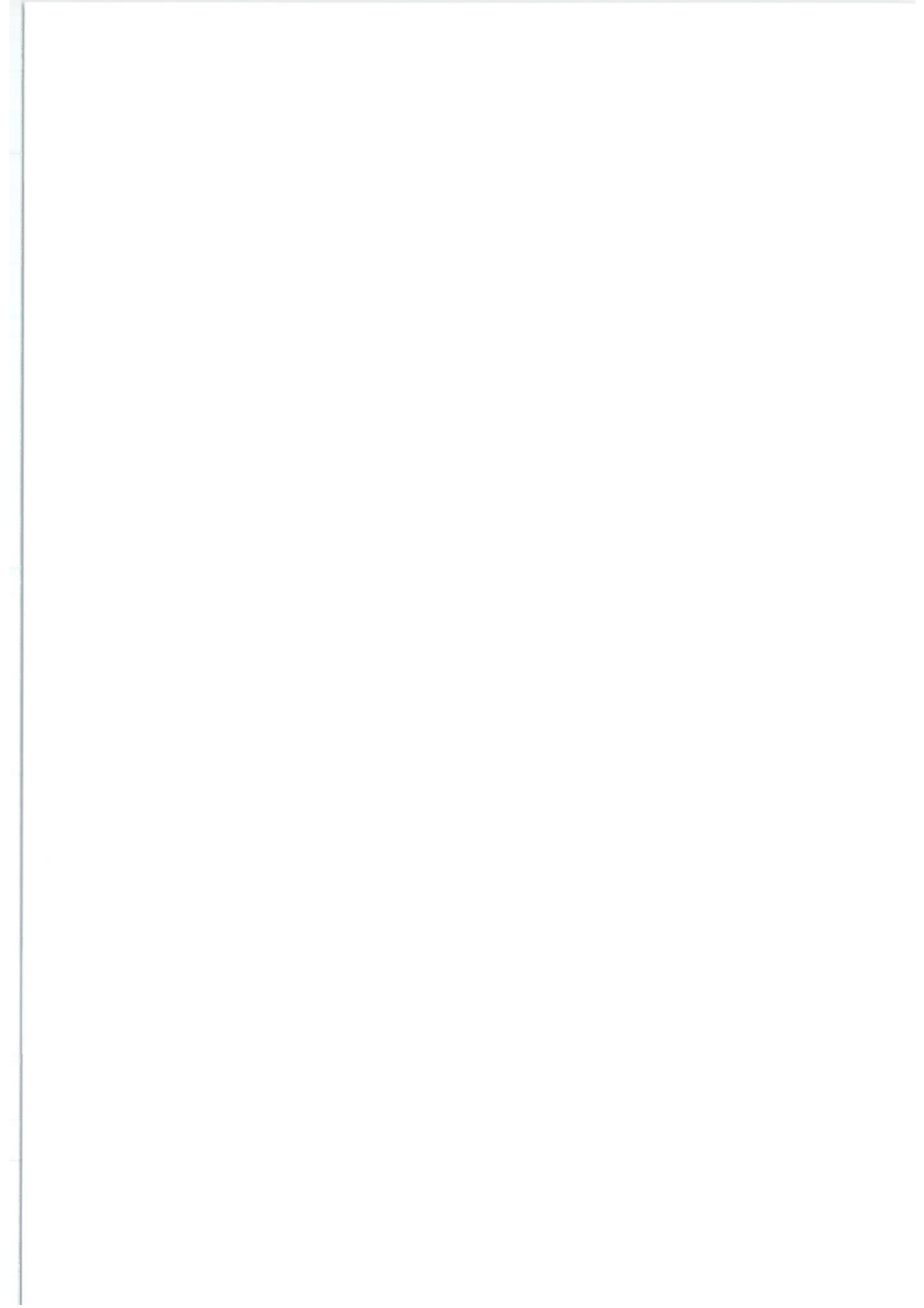
Programsensorrapporatar for Bachelor i nordisk språk og litteratur

Rapporatar for 2012

**Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium
Det humanistiske fakultet**

Bachelorprogrammet i nordisk språk og litteratur har tre spesialiseringar og kvar spesialisering i programmet har sin eigen programsensor. Dei tre spesialiseringane er nordisk språk og litteratur, norrøn filologi og norsk som andrespråk.

Programsensorrapportane for dei tre spesialiseringan i programmet er samla i dette dokumentet.

Notat

Til: Utvalget for undervisning og internasjonalisering ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Kopi til: Instituttleder Johan Myking, undervisningsleder Hilde G. Corneliussen, studieleder Ranveig Lote, fagkoordinator Ivar Utne og Jørgen Sejerstedt

Fra: Programsensor John Brumo

Signatur:

Programsensorrappport for bachelorstudiet i nordisk og masterstudiet i nordisk 2012

Bakgrunn for rapporten:

Rapporten omfatter Bachelorstudiet i nordisk og Masterstudiet i nordisk. Rapporten tar utgangspunkt i «Retningslinjer for programsensor ved Universitetet i Bergen» (fra *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*, 2010) samt avtale mellom LLE og undertegnede om programsensors oppgaver for 2012. For 2012 er det altså å legge særlig vekt på nordisk-studiene som system (dvs. struktur, rammer og mål). Det er tidligere ikke blitt utarbeidet programsensorrappporter for nordisk-studiene, og rapporten for 2012 legger også av den grunn særlig vekt på mer overordnede sider ved studiene.

Hva rapporten er basert på:

- Studieplaner og emneevalueringer på nett
- e-post og samtaler med ansatte i administrasjonen
- e-post og samtaler med vitenskapelig ansatte i nordisk-studiene
- e-post / uttalelser fra studentrepresentanter (ved Fagutvalget)

Programsensor har stor velvillighet fra alle involverte og fått tilgang til alle relevante dokumenter.

Om mål for bachelor- og masterstudiene i nordisk:

LLE har fastsatt mål på programnivå (bachelor og master) og på emnenivå som er i tråd med kravene til læringsutbytteformuleringer i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. De vitenskapelige ansatte har i stor grad vært delaktige i å formulere læringsmålene, både på enkeltemnene og på programnivå.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Professor
7491 Trondheim	E-post: anne.brit.vigen@hf.ntnu.no	Bygg 3, nivå 5	+ 47 73 59 64 25	John Brumo
	http://www.hf.ntnu.no/nor	Dragvoll	Telefaks	Tlf: + 47 99002889
		7049 Trondheim	+ 47 73 59 64 11	

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Emnebeskrivelsene på nett (som i de fleste tilfeller er hovedkilden til studentenes kunnskap om emnene) er godt gjennomarbeidet og lett forståelig. Mål, arbeidskrav, undervisning, forkunnskaper, vurderingsformer etc. er tydelig og godt formulert. Det er en rimelig god sammenheng mellom målene på programnivå og på emnenivå.

Det fremgår av samtaler med de vitenskapelig ansatte at beskrivelsene av læringsmål i varierende grad brukes som styringsinstrumenter. Innføringen av kvalifikasjonsrammeverket forutsetter imidlertid en slik aktiv bruk: Læringsmålene kan brukes som rettesnor for planlegging og gjennomføring, samt være utgangspunkt for eksamen i emnet. Det ville også være naturlig at læringsmålene blir drøftet i evalueringen av emner. En slik aktiv bruk av læringsmålene er utvilsomt nytt i det norske universitetssystemet. Tidligere har det vanlige vært å ta utgangspunkt i læringsstoffet for å sikre at pensum blir gjennomgått. Det er imidlertid ikke alltid slik at gjennomgang av pensum er synonymt med god læringseffekt. Men kvalifikasjonsrammeverket legger altså opp til en omvendt praksis hvor studentens læring skal være det styrende prinsippet. Det vil utvilsomt ta noe tid før denne nye tenkningen har festet seg.

Om studienes oppbygning:

Nordisk-studiene på bachelornivå har en klar og systematisk oppbygning. De fire grunnemnene på 100-nivå utgjør til sammen 60 stp. De er basert på at studenten har tatt Exphil og Exfac på forhånd. Man velger spesialisering i forkant av andre semester i BA-graden, i henholdsvis norrøn filologi, nordisk språk og litteratur, samt norsk som andrespråk. De tre spesialiseringene har nok emner til at dette blir tre helt distinkte spesialiseringsmuligheter. Bachelorstudiet fremstår som et klart og gjennomtenkt system, med tydelige valgmuligheter for studentene. Muligheten til å så mange som tre ulike spesialiseringer på fordypningsnivå (norrøn filologi, nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk) må sies å være en stor styrke for studiene: Studentene får tidlig mulighet til å velge og bygge sin egen faglige identitet.

Også på masternivå preges studiene av et bredt emnetilbud og stor valgfrihet for studentene. Denne muligheten til spesialisering er, som for bachelornivået, en styrke for å bygge studentenes faglige identitet og mulighet for spesialisering.

En del av emnetilbudet på 200-nivået kan også brukes på 300-nivået (såkalte «heisemner») og det gir altså identisk tilbud til studenter på bachelornivå og masternivå. Denne praksisen er ikke i tråd med slik høyere utdanning vanligvis tenkes i Norge, hvor det skal være en klar progresjon mellom bachelornivå og masternivå. Ved å ha identisk målbeskrivelse og vurderingsform er det en fare for at studentene ikke opplever noen utvikling i kunnskap (selv om *bredden* selvsagt blir bedre.) En eventuell NOKUT-evaluering vil svært sannsynlig be instituttet gjøre endringer på dette punktet.

Om gjennomføring og vurdering

Undervisningsvolumet (dvs. tilbudet av forelesninger, gruppetimer etc.) synes å være på linje med det som blir gitt ved andre studier og universiteter i Norge, dvs. om lag 13 uker med to dobbelttimer pr uke + en dobbelttime gruppeundervisning pr. uke for hvert 15-poengsemne.

Vurdering skjer i ulike og velkjente former (muntlig prøve, skriftlig «skoleeksamen» og semesteroppgave+muntlig). I de fleste tilfeller benyttes to sensorer, oftest med en ekstern. Dette må sies å være en særlig god sikring av vurderingsprosedyrene: Siden to sensorer ikke lenger er et formelt krav på vanlige eksamener, benytter de fleste universitetene en sensor, særlig på lavere grad. Nordisk-studiet har altså en særlig god kvalitetssikring av eksamen.

Siden sensor-ordningen ved nordiskstudiet er såpass god, har fordelingen av karakterer har bare blitt vurdert ved stikkprøver. Karakterstatistikk for de fire 100-ernene i nordisk i perioden 2009-2011 viser for eksempel en rimelig fordeling i karakterbruken. Instituttet kan imidlertid merke seg at strykprosenten i emnet NOSP103 Språkhistorie og talemål gjennomgående er noe høyere enn for de andre emnene. Dette er imidlertid også en tendens ved NTNU.

Om kvalitetssikringssystemet ved studiene

I utgangspunktet skal hvert emne evalueres hver tredje gang det kjøres. Administrasjonen gir beskjed til faglærer om når evaluering skal foretas. Det er utarbeidet et eget skriv ved instituttet med lettfattelige retningslinjer for emneevaluering. Evalueringsrapportene skal også bli lagt ut på UiBs kvalitetsbase (<https://kvalitetsbasen.app.uib.no>), slik at nye faglærere, studenter og andre kan gjøre seg kjent med dem, men dette har hittil bare skjedd unntaksvis: I basen ligger det ved utgangen av 2012 bare tre emneevalueringer fra nordisk for i år.

Studentene (ved Fagutvalget) ønsker en hyppigere evaluering av emnene: "Det har vore for lite evaluering av faga, og det er svært ønskelig å ha etter kvart semester. På andre fag har studentane opplevd å få evaluert kvart einaste fag, og det er vil vi ha på nordisk òg."(e-post, 10.12.2012).

Selv om rutinene for emneevaluering er gode nok, synes de ikke å ha blitt fulgt opp i praksis. Det kan også synes som om evalueringsrapportene hittil ikke har hatt noen klar mottaker, men siden det nå er etablert et programstyre for nordisk, vil evalueringsrapportene bli behandlet der. Programstyret for nordisk rapporterer deretter til instituttets undervisningsutvalg (UUI). Å etablere gode rutiner for behandling av evalueringsrapporter – og iverksetting av kvalitetstiltak – bør være en viktig oppgave framover.

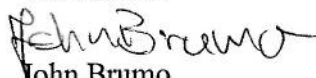
Oppsummering og anbefalinger.

Generelt sett virker kvaliteten på bachelorstudiet i nordisk og masterstudiet i nordisk å være god. Studentene uttrykker også en generell tilfredshet med studiene. Det er tydelige strukturer i studiene og emnene inngår i meningsfulle helheter. Tilbudet til studentene synes generelt å være bra, med godt undervisningstilbud og store spesialiseringsmuligheter allerede på bachelornivået.

Undertegnede vurdering bør det iverksettes tiltak på to punkter i 2013:

1. LLE bør sikre at kvalitetssikringsrutinene blir fulgt opp i praksis slik at det blir en god sammenheng mellom planlegging, gjennomføring og kvalitetsvurdering på emnenivået.
2. Praksisen med felles emner på 200- og 300-nivå («heisemner») bør vurderes på nytt for å sikre god progresjon i studiene. For eksempel kan annen eksamensform benyttes for å skille disse studentgruppene.

Med hilsen

John Brumo

Programsensor

Rapport från programsensor för ämnet norrøn filologi vid LLE, Universitetet i Bergen

Karl G. Johansson

Inledning

I denna min första rapport som programsensor för norrøn filologi i Bergen kommer jag dels att relatera till ett första möte med miljön 21–22 januari 2013, dels att kommentera kursutbud, omfattning och undervisning utifrån de gällande studieplanerna för BA respektive MA. Jag kommer att behandla bachelorstudiet respektive mastestudiet under olika rubriker. Det är emellertid några frågor som kom upp under det första mötet som gäller både bachelor- och masterstudiet och som jag därför behandlar under samma rubrik.

Bachelorstudiet

BA i norrøn filologi vid Universitetet i Bergen är en studieriktning inom ämnet nordisk. Att norrønt hör hemma inom detta ämne har lång tradition, inte bara i Norge utan i hela Norden. Så vitt jag kan se är detta också en ordning som kan upprätthållas.

Som jag förstår upplägget i Bergen bör den första terminen i studielöpet omfatta 30 studiepoäng med tre införingsämnena som skall väljas från fyra möjliga. Här rekommenderas studenterna främst att välja EXFAC00SK (Språk og kommunikasjon) eftersom denna kurs ger kunskaper som förutsätts i det fortsatta studiet. Jag kunde gott tänka mig att man även rekommenderade åtminstone dem som tänker välja specialisering i norrøn filologi att ta kursen EXFAC00TK (Tekst og kultur) eftersom norrøn filologi ju omfattar både språk-, text- och kulturämnena.

Från andra terminen har den som väljer specialisering inom norrøn filologi 6 ämnen, vardera om 15 studiepoäng, att följa. De ställs upp enligt följande:

- Kurser och progression
 - o NOFI101 Norrønt språk
 - o NOFI102 Norrøne tekstar
 - o NOFI104 Norrøn litteratur
 - o NOFI105 Norrøn litteratur, kultur og religion
 - o NOFI211 Norrøn filologi I
 - o NOFI250 Norrøn filologi II

Systemet i Bergen med kurser omfattande 15 studiepoäng har både positiva och negativa sidor om man jämför med ett upplägg med kurser som omfattar t.ex. 5 eller 10 studiepoäng. Det senare, alltså 10 studiepoäng, är det vanliga i Oslo och det som jag här främst jämför med. En kursprogression med stora block omfattande 15 studiepoäng blir

givetvis lättare att överblicka för studenten och det ger även möjlighet till längre kurser där studenterna får mer tid till fördjupning och att forma sammanhang mellan de olika moment de läser, medan en kursprogression med fler och mindre omfattande kurser lätt leder till mindre översikt för studenten och ofta till en fragmentering av de inhämtade kunskaperna. Detta talar alltså för att upprätthålla dagens upplägg med enheter om 15 studiepoäng. Det negativa med upplägget är att man blir mindre flexibel och att studenterna kan uppleva att de inte har samma valfrihet, att kursupplägget blir alltför styrt. Detta återkommer jag till nedan under de mer generella kommentarerna och i relation till det vi diskuterade under det första mötet i Bergen.

- En tanke redan nu är dock att det kunde vara en idé att överväga en större flexibilitet i antalet studiepoäng per ämne

Om vi så går vidare till de enskilda ämnena är det helt klart en fördel att ha en så pass omfattande kurs som NOFI101 i norrønt språk, och dessutom redan som första kurs för studenterna. Det är viktigt att komma i gång med språkinläringen från dag ett. Men jag är mer tveksam till att lägga 15 studiepoäng på kursen NOFI104 där jag förstod att materialet helt består av norrøna texter i översättning. Det är förvisso nödvändigt att ha en introduktion till den norrøna litteraturen tidigt i kursupplägget, men att använda 15 studiepoäng kan alltså uppfattas som att ge "lätta" poäng till studenterna utan att det nödvändigtvis gör det lättare för dem i det fortsatta studielöpet.

- Kunde man t.ex. tänka sig att ha en kurs som omfattade 10 studiepoäng med texter i översättning som kunde förlängas med ytterligare 5 studiepoäng med texter på originalspråk i normaliserad utgåva? Jämför detta med den generella diskussionen nedan!

Kurserna på andra terminen ser bra ut. Jag förstod det så, att NOFI105 kunde kombineras med en kurs benämnd NOFI 106, alltså på ett liknande sätt som jag föreslår för NOFI104. Detta tror jag är en positiv lösning.

I det rekommenderade studielöpet är därmed de tre första terminerna relativt fastlagda. Därefter skall studenterna ta två kurser fördjupning i norrøn filologi, NOFI211 och NOFI250. Dessa kan kombineras så att man följer dem under olika terminer samtidigt som man läser 60 studiepoäng fria kurser. Detta tycks mig också vara en god lösning för att ta vara på de lärarresurser och den kompetens som finns på instituttet.

- Jag kunde också tänka mig att man här rekommenderade studenterna mer explicit (det nämns i en följande paragraf) att undersöka möjligheterna att skaffa sig specialkompetens genom att förlägga en termin vid en utländsk institution där motsvarande 30 studiepoäng kunde inhämtas (se nedan).

Detta är de kommentarer jag har så här långt till studieplanen för bachelorstudiet.

Slutligen en kommentar till en ordalydelse under *læringsutbyte*: det står att kandidaten skall "kunne arbeide **aktivt** for å styrkje sine egne kunnskapar og dugleikar i faget".

Man frågar sig genast om det är möjligt att **passivt** styrka sina kunskaper. Vore det inte bättre att ersätta "aktivt" med "selvstendig" eller liknande?

Masterstudiet

Vi kom inte så långt i diskussionerna om masterstudiet under det första mötet, och vi bör säkert återkomma till detta mer i detalj efterhand. Men några kommentarer har jag efter att ha studerat studieplanen. Inom masterstudiet skall studenten inhämta 120 studiepoäng varav 60 studiepoäng omfattas av masteravhandlingen. De övriga 60 studiepoängen fördelas enligt följande:

- Kurser och progression
 - o NOLISP300 Prosjektforebuande emne
 - o NOFI302 Spesialisert emne i norrøn filologi
 - o NOFI304 Spesialisert emne i norrøn filologi
 - o NOFI303 Prøveforelesing i norrøn filologi
 - o NOFI350 Masteoppgåve i norrøn filologi

Det projektförberedande ämnet är, så vitt jag förstår det, gemensamt för flera program, alltså är det inte specialutformat för norrøn filologi. Det är väl också en god lösning; att skriva masteravhandling skall ju i princip vara detsamma oavsett inom vilket ämne man skriver. Dessutom är detta kanske en kurs där studenterna konfronteras med andra traditioner när det gäller teori och metod?

De två specialiseringsämnena, NOFI302 och NOFI304, är därmed de enda fördjupningsämnena som masterstudenten följer under de två årens studier eftersom prøveforelesningsämnet knyter tätt an till avhandlingen och, om jag förstod det rätt, bygger på det arbete studenten lägger på avhandlingen. Det framkom att det är ett problem att studenten dels får dessa 15 studiepoäng för att göra ett arbete som omfattar endast två veckor, dels att det är "lätta" poäng som mer eller mindre lägger till 15 studiepoäng till avhandlingen.

- Eventuellt kunde man lägga upp detta som ett seminarium med närvaroplikt (t.ex. 80%) under de fyra terminer som studielöpet omfattar, där studenterna förväntas delta aktivt med framlägg av egna avhandlingsdelar och läsning av varandras arbete, och där examen är prøveforelesningen enligt nu gällande form.

Två ting att tänka på inför nästa möte i Bergen kunde vara:

- Kunde man tillsammans med andra discipliner etablera kurser med inriktning på exempelvis teori och metod? Detta kunde frigöra lärarkrafter när resurserna är knappa. Samordningen kunde ske antingen inom instituttet där t.ex. språkteori och litteraturteori väl torde vara lika relevant om man arbetar med Konungs skuggsja eller en dialektkorpus respektive Barlaams saga eller Ibsen.

- Är det relevant att följa samma strategi som t.ex. historikerna valt, att i princip göra hela studielöpet inriktat på avhandlingen. När studenten kommer från ett bachelorstudium i norrøn filologi skall han/hon ju ”kunne arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget”. Därmed blir det kanske viktigare att fokusera på teori- och metodfrågor och på uppföljning av detta individuella kunnskaps- och dugleiksinhämtande.

Generella punkter

- Det framkom att det kunde vara lämpligt att i mån av möjlighet dela upp en del av kurserna som nu omfattar 15 studiepoäng i block om t.ex. 5 studiepoäng eller kanske 5 + 10 studiepoäng. Detta skulle göra det lättare för utländska studenter att utnyttja sina studiepoäng i sina respektive hemuniversitet där man ofta opererar med mindre kursenheter. Det är relevant att sätta detta i relation också till mina kommentarer ovan angående NOFI102 och NOFI105/NOFI106. Här handlar det alltså inte enbart om att lägga tillräkta för utländska studenter utan även om att utnyttja studiepoängen bättre. Särskilt gäller detta som nämnt NOFI104.
- För en kurs som omfattar 15 studiepoäng är i dag den föreslagna textmängd som skall läsas upp till 1000 sidor. Givetvis varierar textmängden i relation till kursens innehåll och uppläggning. Men det kunde finnas skäl att öka antalet rekommenderade sidor något med tanke på att en kurs som omfattar 10 studiepoäng vid UiO i nuläget kan ha pensum på upp till 1000 sidor. Men det är alltså viktigt att poängtera att antal sidor inte är det avgörande för kvalitet och resultat på en kurs. Detta får inte bli talgymnastik!
- Det kunde finnas skäl att utveckla möjligheter för studenter både på bachelor- och masternivå att spendera en eller två terminer vid en utländsk institution som har en specialkompetens som inte kan erbjudas i Bergen. För den som vill fördjupa sig i runologi kunde det t.ex. vara en idé att söka sig till Uppsala eller Nottingham där det i nuläget finns hög kompetens i ämnet (om man inte vill resa över fjället till Oslo) medan den som vill lära sig mer om handskrifter har goda möjligheter att komma vidare i Köpenhamn eller Reykjavik.
- Det finns också möjligheter att etablera ett samarbete mellan de två starka miljöerna för norrøn filologi i Norge, alltså Bergen och Oslo, så att man t.ex. kunde utväxla lärare för att därmed bredda kompetensen inom båda institutten. Detta kunde sannolikt göras utan alltför stora extra kostnader om utväxlingen skedde enligt ett bytessystem, undervisningstimme mot undervisningstimme. Dessa möjligheter borde undersökas närmare.
- Norrøn filologi är ett internationellt ämne. Många av de internationella studenter som söker sig till Norge är intresserade av att studera just detta ämne. I Oslo har vi valt att etablera många kurser med undervisning på engelska medan jag förstår att Bergen hellre vill att de utländska studenterna kan/lär sig ”skandinaviska” och följer den norska undervisningen. Detta är två möjligheter som båda har saker som talar för sig. Både Bergen och Oslo borde, oavsett vilken väg man väljer när det gäller undervisningsspråk, kunna utveckla utväxlingen av studenter med utlandet betydligt. Här har vi ett ämne som vi är bland de bästa i världen på!

Professor Lars Anders Kulbrandstad
Høgskolen i Hedmark

Programsensor norsk som andrespråk,
Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen

Programsensorrappport 2012

Undertegnede er for perioden fram til 31.12.2013 oppnevnt som programsensor for spesialiseringen norsk som andrespråk i bachelorstudiet i nordisk ved Universitetet i Bergen. Ifølge kontrakten skal rapporten for 2012 dreie seg om emneporteføljen i studiet. Jeg oppfatter dette slik at jeg i denne omgang skal uttale meg om hvorvidt studiet har en sammensetning av emner og et faglig innhold i emnene som er egnet til å fremme de læringsmål som ligger i læringsutbyttebeskrivelsene for studiet. Undervisning, pensum, vurderingsordninger og vurderingspraksis vil jeg i hovedsak måtte ta for meg senere. Jeg har likevel fått signaler om at det allerede nå er ønskelig med synspunkter på enkelte aspekter ved vurderingsordningene, så dette vil jeg også komme inn på.

Rapporten er utarbeidet med grunnlag i studieplan og emneplaner og samtaler i Bergen 15. november 2012 med programkoordinator førsteamanuensis Ingvild Nistov og studiekonsulent Silje Grønner Stang. Teksten er ordnet slik at jeg først gir en oversikt over læringsutbyttet av studiet slik det er beskrevet i studieplanen. Så følger en oversikt over emneporteføljen og over arbeidskrav og vurderingsformer i alle emnene. Deretter viser jeg hvordan jeg anser at læringsutbyttet i studieplanen er dekket av dagens emneporteføljen. Jeg skriver også noe om vurderingsformene. Til slutt kommer jeg med noen anbefalinger til videre utvikling av studiespesialiseringen når det gjelder emneporteføljen og vurderingsordningene.

Læringsutbyttebeskrivelser og emneportefølje

Læringsutbytte

Studieplanen beskriver læringsutbyttet av studiet i følgende 16 punkter:

- 1 ha brei og grundig kunnskap om norsk lydlære, grammatikk ordforråd og språkbruk
- 2 ha solid kunnskap om andrespråktileigning og -undervisning og tilhøvet til det norske språket
- 3 ha kjennskap til bruken av ulike slag tekstar i andrespråkstileigning og -undervisning
- 4 ha kunnskap om sentrale aspekt ved vurdering og testing av språkleg dugleik
- 5 ha godt oversyn over nordisk, særleg norsk, skjønnlitteratur, med vekt på 1900-talet
- 6 kjenne dei episke, lyriske og dramatiske hovudsjangrane og viktige undersjangrar av dei
- 7 kjenne sentrale nordiske forfattarskapar
- 8 kunne skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt
- 9 kunne skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om andrespråksrelaterte emne

10	kunne analysere og drøfte problemstillingar innanfor disiplinen på ein fagleg måte
11	kunne hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk
12	kunne arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget
13	kunne gje opplæring og rettleiing i bruken av norsk som andrespråk
14	kunne rettleie lærarar med elevar i norsk som andrespråk
15	kunne kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar som gjeld andrespråkstileigning og -undervisning
16	kunne nytte sin kombinasjon av fag i spesialisering og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar.

Emneportefølje

Studiet omfattar følgende emner med angitte evalueringsformer.

Innføringsemner

- EXPHIL Examen philosophicum (10 stp)
- EXFAC00AK Akademisk skriving (10 stp)
- EXFAC00SK Språk og kommunikasjon (10 stp) *eller*
- EXFAC00TK Tekst og kultur (10 stp)

Det er sterkt anbefalt at studentene velger EXFAC00SK, og i det følgende går jeg ut fra de gjør det.

Spesialiseringsemner

- NORAN 101 Norsk språk som andrespråk (15 stp)
- NORAN104 Andrespråklæring og -undervisning (15 stp)
- NORAN115 Litteratur og tekst i eit andrespråkperspektiv (15 stp)
- NORAN117 Sociolingvistikk og tospråklegheit (5 stp)
- NORAN119 Språktesting og språkvurdering (10 stp)
- NORAN250 Andrespråkslingvistikk (15 stp)
- NOLI102 Nordisk: Litteratur etter 1900 (15 stp)

Krav og vurdering

Emneplanene angir følgende arbeidskrav og vurderingsformer.

Innføringsemner

EMNE	KRAM (K), VURDERING (V)
<ul style="list-style-type: none"> • EXPHIL Examen philosophicum 	K: Øvingsoppgave V: Skriftlig eksamen, 4 timer

<ul style="list-style-type: none"> EXFAC00AK Akademisk skriving 	K: To utkast til skriftlig arbeid V: Skriftlig arbeid
<ul style="list-style-type: none"> EXFAC00SK Språk og kommunikasjon 	K: Øvingsoppgave Ø: Skriftlig eksamen, 4 timer

Spesialiseringsemner

EMNE	KRAV (K), VURDERING (V)
<ul style="list-style-type: none"> NORAN 101 Norsk språk som andrespråk 	K: Utkast til to mappeoppgaver V: Skriftlig eksamensprøve, 4 timer, og to mappeoppgaver (én på hver målform)
<ul style="list-style-type: none"> NORAN104 Andrespråklæring og -undervisning 	K: Utkast til to mappeoppgaver V: Skriftlig eksamensprøve, 4 timer, og to mappeoppgaver (én på hver målform)
<ul style="list-style-type: none"> NORAN115 Litteratur og tekst i eit andrespråksperspektiv 	K: Utkast til to mappeoppgaver V: Skriftlig eksamensprøve, 4 timer, og to mappeoppgaver
<ul style="list-style-type: none"> NORAN117 Sosiolingvistikk og tospråklegheit 	K: Ingen V: Muntlig eksamensprøve
<ul style="list-style-type: none"> NORAN119 Språktesting og språkvurdering 	K: Ingen V: Skriftlig prøve, 4 timer
<ul style="list-style-type: none"> NORAN250 Andrespråkslingvistikk 	K: Utkast til semesteroppgave V: Semesteroppgave, 4000 ord
<ul style="list-style-type: none"> NOLI102: Nordisk litteratur etter 1900 	K: Skriftlig oppgave (nynorsk) V: Muntlig eksamensprøve

Forholdet mellom læringsutbyttebeskrivelser og emneportefølje

Det er ikke alltid grunnlag for å avgjøre hvilket læringsutbytte som fremmes i de enkelte emnene, men følgende oversikt gir en antydning (Examen philosophicum og Akademisk skrijving er ikke tatt med):

	EXFAC 00SK	101	104	115	117	119	250	NOLI 102
1	X	X			X		X	
2		X	X		X		X	
3			X	X				
4			X			X		
5								X
6				X				X
7								X
8	Skriftlige oppgaver i flere emner, men ingen skoleeksamen med spesifisert målform							
9		X	X	X		X	X	
10		X	X	X	X	X	X	
11		X	X	X	X	X	X	X
12		X	X	X	X	X	X	X
13		X	X			X	X	
14		X	X		X	X	X	
15	Kommunikasjon med fagfolk oppøves i mange emner; kommunikasjon med lekfolk bare nevnt i NORAN 119							
16	X	X	X	X	X	X	X	X

Vurdering

Spesialiseringen norsk som andrespråk i bachelorstudiet i nordisk ved Universitetet i Bergen har en emneportefølje som i rimelig grad skulle være egnet til å legge grunnlag for det læringsutbytte som er beskrevet i studieplanene. Porteføljen dekker tre perspektiver som må være framtreddende i et andrespråksstudium som dette: systemperspektivet, bruksperspektivet og innlæringsperspektivet. Perspektivet på systemet ligger først og fremst i emnet NORAN 101 Norsk språk som andrespråk, men til dels også i emnene NORAN 115 Litteratur og tekst i eit andrespråksperspektiv, NORAN 117

Sosiolingvistikk og tospråklegheit , NORAN 119 Språktesting og språkvurdering og NORAN 250 Andrespråkslingvistikk. Perspektivet på bruk er også sentralt i emnet NORAN 101 Norsk som andrespråk, der det er eksplisitt nevnt i innholdsbeskrivelsen, men er dessuten representert i flere andre emner, for eksempel NORAN 115 Litteratur og tekst i eit andrespråksperspektiv og NORAN 117 Sosiolingvistikk og tospråklegheit. Innlæringsperspektivet har sin hovedforankring i NORAN 104 Andrespråklæring og -undervisning og NORAN 250 Andrespråkslingvistikk, men er selvsagt også et viktig perspektiv i bl.a. NORAN 119 Språktesting og språkvurdering.

Innlæringsperspektivet i et andrespråksstudium har ikke nødvendigvis en didaktisk komponent. Temaer, teorier og modeller knyttet til formell – eventuelt også uformell – opplæring i andrespråket kan legges til en praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)som kommer i tillegg til fagstudiet. I det aktuelle bachelorstudiet i nordisk med spesialisering i norsk som andrespråk er det et betydelig innslag av didaktikk. Det er uttrykt eksplisitt i flere læringsutbyggebeskrivelser, nemlig nummer 2, 3, 13 og 14, og ett av emnene, NORAN 104 Andrespråklæring og -undervisning, har hovedfokus på det dette. Studenter som tar studiet, og som ønsker å bli lærere, må ta PPU. Jeg kjenner ikke til hvilket innhold fagdidaktikken for disse studentene har, men dersom det er innrettet om faget Grunnleggende norsk for språklige minoriteter, vil det trolig ikke være til å unngå at studentene der møter relativt mye av det de allerede har vært gjennom i fagstudiet.

Dimensjoneringen av emnene i studiet virker i hovedsak rimelig. Det kan likevel stilles spørsmål om det er tilstrekkelig med 5 studiepoeng til emnet NORAN 117 Sosiolingvistikk og tospråklegheit Riktignok er sosiolingvistiske og flerspråklige læringsmål lite framtreddende i de fellers læringsutbyttebeskrivelsene for studiespesialiseringen. Like fullt skal emnet ifølge læringsutbyttebeskrivelsen i selve emnebeskrivelsen gi overgripende perspektiver på blant annet sosiale og kulturelle aspekter ved det flerspråklige samfunn, og slit sett burde nok emnet ha hatt en større plass i studiet. På den annen side er mulig at de særlig relevante temaer i emnet NORAN 119 Språktesting og språkvurdering kunne ha blitt dekket på en tilfredsstillende måte selv om emnet hadde fått 5 i stedet for 10 studiepoeng. For øvrig bør navnet på NORAN 117 endres (se nedenfor).

Innholdsmessig er NORAN 115 Litteratur og tekst i et andrespråksperspektiv det emnet der det kan være vanskeligst å skape god indre sammenheng. Dette vil likevel ikke blir vurdert nærmere i denne omgang.

Når det gjelder vurderingsordningene, er det slik at tre av spesialiseringsemnene har to mapp oppgaver pluss en fire timers skriftlig eksamensprøve, ett emne har en semesteroppgave, et annet en fire timers eksamensprøve og de to resterende en muntlig eksamensprøve. Omfanget av de seks mapp oppgavene er ikke angitt, men i alle fall innebærer disse et temmelig omfattende evalueringsarbeid, særlig når det tas i betraktning at utkast til oppgavene er arbeidskrav i de aktuelle emnene. Det spørres derfor om det ikke antallet mapp oppgaver burde begrenses. Til gjengjeld virker det uheldig at det i to av emnene ikke er formulert noe arbeidskrav. Ellers vil jeg stille spørsmål om læringsmålet om at studentene skal kunne skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt, er tilfredsstillende sikret i og med at det ikke ved noen skriftlig eksamensprøve (skoleeksamen) er krav om at det skal skrives på en bestemt målform.

Anbefalinger

På bakgrunn av det foregående vil jeg i denne omgang gi følgende råd om spesialiseringen norsk som andrespråk i bachelorstudiet i nordisk ved Universitetet i Bergen:

1. Den nåværende emneporteføljen beholdes
2. Momenter som gjelder sosiolingvistik og flerspråklighet, tas inn i de felles læringsutbyttebeskrivelsene for spesialiseringen
3. Studiepoengantallet for NORAN 117 økes til 10, mens NORAN 119 reduseres fra 10 til 5 studiepoeng
4. Emnebeskrivelsen for NORAN 117 revideres og emnet gis navnet Sosiolingvistik og fleirspråklighet
5. Forholdet mellom de didaktiske komponentene i fagstudiet bachelor i nordisk med spesialisering i norsk som andrespråk og tilsvarende komponenter i den praktisk-pedagogiske utdanningen vurderes nærmere
6. Antallet såkalte mappeoppgaver i spesialiseringsemnene i studiet reduseres. Størrelsen på mappeoppgavene spesifiseres
7. Det innføres arbeidskrav i emnene som nå ikke har slike krav
8. Studentenes evne til å skrive korrekt og godt på både bokmål og nynorsk sikres gjennom skriftlige eksamensprøver (skoleeksamener)